

Vragen m.b.t. SB Uitvoeringsprogramma KRW 2025-2027

Fractie	#	Vraag/input	Antwoord/reactie
BBB	1	Waarom richt het Uitvoeringsprogramma zich primair op het verbod van glyfosaatgebruik in de landbouw, terwijl volgens het Compendium voor de Leefomgeving (CLO) de belangrijkste bronnen van glyfosaat vooral in het stedelijk gebied liggen (zoals particulier gebruik, spoorbeheer en gemeentelijk groenbeheer)?	De provincie is primair verantwoordelijk voor een goede kwaliteit van het grondwater en richt zich daarom in eerste instantie op grondwaterbeschermingsgebieden. Maatregel 1 betreft het opheffen van een uitzondering in waterwingebied Bethunepolder conform A24-8 <i>Geen glyfosaat in het waterwingebied</i> . In alle andere waterwingebieden is het gebruik van glyfosaat al verboden. Het klopt dat er ook een opgave ligt voor stedelijk gebied als het gaat om het gebruik van glyfosaat, maar daarvoor ligt de verantwoordelijkheid bij het Rijk (toelatingsbeleid van stoffen) en gemeenten.
	2	Hoe is deze bronverdeling meegewogen in de keuze voor maatregel 1 (Bethunepolder) en maatregel 2 (verbod in grondwaterbeschermingsgebieden)?	Momenteel voldoen we aan het KRW-doel voor een goede kwalitatieve toestand van het grondwater in alle vier de inliggende grondwaterlichamen. We meten wel gewasbeschermingsmiddelen in het diepe grondwater, maar op dit moment is er bij minder dan 20% van de meetpunten in een grondwaterlichaam geen normoverschrijding. De provincie en de drinkwaterbedrijven meten ook gewasbeschermingsmiddelen in het ondiepe grondwater in grondwaterbeschermingsgebieden. We willen voorkomen dat dit het diepe grondwater bereikt om daarmee te blijven voldoen aan het KRW-doel van een goede kwalitatieve toestand van het grondwater (voorkomen van <i>achteruitgang</i>). Het liefst hebben we helemaal geen gewasbeschermingsmiddelen in het grondwater, zodat er zo min mogelijk ingrepen nodig zijn om er drinkwater van te kunnen maken. Hier vragen de drinkwaterbedrijven ook om. Daarom nemen we onder andere deze 2 maatregelen. . Verder waren we al bezig met het programma bewustwording drinkwaterbronnen provincie Utrecht 'Wees wijs met water, bescherm de bron'. Het programma richt zich specifiek op dingen die burgers, bedrijven en agrariërs in zowel het stedelijk als landelijk gebied zelf kunnen doen om ons drinkwater schoon te houden (zie maatregel 5 in bijlage 3 voor meer informatie). Zie verder ook het antwoord op vraag 1.
	3	Hoe moeten bepaalde planten (exoten) worden bestreden, nu er een verbod komt op het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in waterwingebieden (Bethunepolder)?	In de Bethunepolder zijn we voornemens om de uitzondering die er is om voor 4 planten glyfosaat te mogen gebruiken ter bestrijding te verwijderen. Het gebruik moet gemeld worden. We hebben geen meldingen ontvangen. Reden is dat geen gebruik wordt gemaakt van deze uitzonderingsregeling. Het gaat trouwens over 2 agrariërs in dit gebied.
	4	Welke alternatieven zijn er voorhanden?	Dat hangt af over welke exoot het gaat. Dat kan variëren van mechanisch of handmatig verwijderen tot afdekken van de plek.
	5	In hoeverre is in de afweging voor de maatregelen rond gewasbeschermingsmiddelen onderzocht of innovatieve technieken zoals precisielandbouw, driftreducerende spuittechnieken of gerichte detectie-applicaties een	Ook bij het toepassen van nieuwe technieken blijft het risico op uitspoeling van gewasbeschermingsmiddelen naar het grondwater bestaan. In ons onderzoek brengen we in kaart welke gewasbeschermingsmiddelen gebruikt worden en in hoeverre die het halen van de KRW-doelen in de weg staan. Daarbij maken we onderscheid in grondwaterbeschermingsgebieden en de provincie Utrecht als geheel. Vervolgens kijken we naar de verschillende opties om het gebruik te beïnvloeden, waarbij een harde

Fractie	#	Vraag/input	Antwoord/reactie
		effectief alternatief kunnen vormen voor generieke verboden?	randvoorwaarde is dat dit ook effectief moet zijn. In grondwaterbeschermingsgebieden gaat het om het instellen van verboden. En in de provincie Utrecht als geheel gaat het om het maximaal uitfasen van schadelijke gewasbeschermingsmiddelen. Ook kijken we naar de effecten van verboden op de bedrijfsvoering van agrarische bedrijven.
	6	Worden deze technieken actief gestimuleerd of gefaciliteerd binnen het KRW-Impulsprogramma of het UPLG?	Ja, via het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid. In het verleden zijn via GLB-subsidies driftarme spuitdoppen gesubsidieerd. Ook in de GLB-openstelling van begin 2025 stond precisiegewasbescherming op de lijst van te subsidiëren productieve investeringen. Provincie blijft precisielandbouw stimuleren.
	7	Wat wordt verstaan onder schadelijke gewasbeschermingsmiddelen? Alle middelen die worden gebruikt in NL hebben een toelatingserkenning.	Bij de toetsing voor de toelating van middelen door het Ctgb wordt met name gekeken naar humane toxiciteit al blijkt uit onderzoek van Zembla dat het Ctgb bij de beoordeling van kankerrisico's al jarenlang een verkeerde statistische test gebruikt, in het voordeel van de pesticideproducenten (zie nieuwsbericht). Er zijn middelen toegelaten die ook bij toegelaten gebruik leiden tot schade aan het aquatisch milieu. De drinkwaternormen zijn vaak ook strenger. Dus de toelating is niet een afdoende vangnet voor de schadelijke effecten.
	8	Normoverschrijding van de KRW. Wordt bij een overschrijding van een parameter onderzocht wat de bron van de overschrijding is?	Ja, voor zover mogelijk maar het is niet altijd te herleiden omdat er vaak een groot gebied afwatert op een waterlichaam. Ook kan de route via de lucht verlopen. Stoffen zijn vaak wel te herleiden tot sectoren ter illustratie zie: https://www.clo.nl/indicatoren/nloo8525-belasting-van-het-oppevlaktewater-naar-herkomst-2022
	9	Zolang de rivierkreeft in de watergangen ongestoord zijn gang kan gaan, zal de biologie van de watergang op gebied van beplanting en biodiversiteit nooit de gewenste waarden bereiken. Hierbij komen er ook verhoogde gehalten aan fosfaat en in mindere mate stikstofverbindingen vrij, vanwege het ingraven in de slootkanten. Kan er geen stap voorwaarts worden gezet in de bestrijding van, de naam zegt het al, invasieve exoten?	Deze problematiek is ons bekend. De beste aanpak is het realiseren van een goed werkend ecosysteem. Daarbij hoort de aanleg van meer natuurvriendelijke oevers, zodat de rivierkreeft geen holletjes kan graven in de flauwe taluds. Als provincie blijven we bij LVVN, in IPO-verband en RBO-verband, aandringen om de Visserijwet aan te passen, zodat grootschalige bestrijding van rivierkreeften mogelijk is. Om de overlast terug te dringen is het van groot belang dat de landelijke wet- en regelgeving erop wordt toegerust dat grootschalige bestrijding van rivierkreeften mogelijk is. LVVN is verantwoordelijk voor de Visserijwet, waar de Amerikaanse rivierkreeften en de daarbij behorende vangtuigen onder vallen. Het snel ontwikkelen van faciliterend juridisch en financieel kader is essentieel om de ecologische doelen in 2027 te halen.
	10	Hoe denkt de gedeputeerde het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in stedelijk gebied te handhaven? Aangezien 95% van de gevonden glyfosaat concentraties in het oppervlaktewater vanuit de RWZI's komen? En dan hebben we uiteraard ook nog de middelen waarmee alle huisdieren worden behandeld en deze via verschillende wegen ook in het oppervlaktewater terecht komen.	Ten eerste zijn we met het Rijk in gesprek over de toelatingsprocedure van gewasbeschermingsmiddelen en biociden door Ctgb. Een betere toelatingsprocedure van chemische stoffen kan in een klap een aantal chemische knelpunten voor de KRW oplossen. Denk hierbij aan PMT-stoffen of de toepassing van een middel in vlooienbanden van huisdieren of een landelijk verkrijgbaar antiluis middel. Dit zijn stoffen die in het zowel oppervlakte als grondwater de norm overschrijden. Verder waren we al bezig met het programma bewustwording drinkwaterbronnen provincie Utrecht 'Wees wijs met water, bescherm de bron' vastgesteld. Het programma richt zich specifiek op dingen die burgers, bedrijven en agrariërs zelf kunnen doen om

Fractie	#	Vraag/input	Antwoord/reactie
			ons drinkwater schoon te houden (zie maatregel 5 in bijlage 3 voor meer informatie).
	11	Er wordt met name naar de landbouw gekeken wat betreft de invloed op de waterkwaliteit. U gaat uit van overtredingen wat betreft bemesten van bufferstroken aangezien u hier een verbeterde handhaving wil zien. Wordt er ook gecontroleerd in andere sectoren in hoeverre iedere andere vorm van lozingen op het oppervlaktewater aan de normen voldoet?	Graag verwijzen we naar <i>maatregel 8 Vergunningen voor indirecte lozingen</i> (blz 27) waarin staat hoe het Rijk, de provincies, waterschappen en gemeenten aan de slag zijn/gaan met het opsporen van directe lozingen op oppervlaktewater en indirecte lozingen op het riool die schadelijk zijn voor het oppervlaktewater en het halen van de KRW-doelen in de weg staat.
	12	Kan u mij uitleggen wat de invloed is van een landelijke aanpak van houtkachels op de waterkwaliteit?	Via houtkachels komen stoffen in de lucht (PAK's) die uiteindelijk normoverschrijdingen in het oppervlaktewater kunnen veroorzaken. Omdat de verspreiding via de lucht een bovenregionaal karakter heeft is een landelijk aanpak het meest effectief. Zie voor meer informatie ook https://iplo.nl/thema/lucht/regels-houtstook-vanuit-woningen-tuinen/
D66	13	Er is 4,3 miljoen euro beschikbaar vanuit GLB en NSP voor de inrichting van vispassages en natuurvriendelijke oevers door waterschappen, in de periode 2023-2027. Valt de inrichting van rivierkreeftonvriendelijke oevers ook binnen de scope van deze subsidie?	Ja, dat valt er onder. Al sinds POP3 leggen we in de openstellingsbesluiten prioriteit bij waterkwaliteitsmaatregelen ten behoeve van de KRW.
	14	Binnen de KRW zijn een aantal Zeer Zorgwekkende Stoffen geïdentificeerd. Is het mogelijk/haalbaar om van elk van deze stoffen aan te geven waarom ze Zeer Zorgwekkend zijn (d.w.z.. waarom zijn ze zo schadelijk) en ze vervolgens te plotten op onze provincie – waar komen ze bij ons voor?	Een ZZS is een stof die voldoet aan een of meer van de criteria of voorwaarden, bedoeld in artikel 57 van EG (Europese Gemeenschap)-verordening Registratie, evaluatie en autorisatie van chemische stoffen (REACH verordening). Zie ook identificatie ZZS. De stoffen staan op de lijst omdat ze: • kankerverwekkend (C(carcinogeen)) • mutageen (M(mutageen)) • giftig voor de voortplanting (R(reproductie toxisch)) • persistent, bioaccumulerend en giftig (PBT(Persistent, Bioaccumulerend én Toxisch)) • zeer persistent en zeer bioaccumulerend (vPvB(zeer Persistent en zeer Bioaccumulerend)) • soortgelijke zorg (zoals hormoonverstorende stoffen) Voor elke stof kan bij het RIVM worden nagegaan wat de zogenaamde PMT-score is. Dit staat voor persistent, mobiel of toxiciteit. Elk van deze factoren is voor de ZZS uitgewerkt in een score en gezamenlijk bepalen de ernst van de risico's. Zie Handleiding PMT screening tool_29062023. Het waterkwaliteitsportaal heeft een online viewer waar voor Nederland inzichtelijk wordt gemaakt welke stoffen in welk waterlichaam wel/niet voldoen aan de norm: https://wkp.rws.nl/geoviewer/water-guideline-

Fractie	#	Vraag/input	Antwoord/reactie																																						
			views/Oppervlaktewater_vlak_lijn_groep%3Dtoestand_?attribuut=As&categorie=stoffen																																						
	15	En van daaruit te bepalen hoe groot de inspanning zou zijn om ze te saneren/voorkomen? Dit kan ons helpen om mogelijk aanvullend beleid te overwegen.	Graag verwijzen we naar <i>maatregel 8 Vergunningen voor indirecte lozingen</i> (blz 27) waarin staat hoe het Rijk, de provincies, waterschappen en gemeenten aan de slag zijn/gaan met het opsporen van directe lozingen op oppervlaktewater en indirecte lozingen op het riool die schadelijk zijn voor het oppervlaktewater en het halen van de KRW-doelen in de weg staat. KRW-proof maken van directe en indirecte lozingen moet hier al een slag in maken. Tevens roepen we de waterschappen op om plannen te maken voor invulling van de EU Richtlijn Stedelijk Water waarin staat dat ZZS en medicijnresten ook uit het stedelijk water moet worden gehaald. Het aanpassen van de RWZI's vraagt grote investeringen met langjarige afschrijvingstermijnen. Deze grote investeringen moeten door het waterschapsbestuur worden vastgesteld.																																						
	16	Geen van de 60 oppervlaktewaterlichamen onder KRW voldoet aan de normen, vanwege het one out all out-principe. Kan worden aangegeven in hoeveel gevallen de overschrijding wordt veroorzaakt door ZZS, en wat daarvan de bronnen zijn?	Van de 22 stoffen die in 2024 de norm overschrijden in 1 of meerdere waterlichamen staan er 14 op de ZZS stoffenlijst. Deze stoffen maken onderdeel van actielijn 3 uit de landelijke KRW-impuls. De aandacht richt zich op de 42 stoffen die in meerdere oppervlaktewateren/KRW waterlichamen nog niet voldoen aan de norm. Onderstaande tabel toont de 14 ZZS stoffen en de bijbehorende bronnen. Voor een aantal stoffen vindt nog nader onderzoek naar de bronnen plaats. <table><tr><th>stof</th><th>bron</th></tr><tr><td colspan="2"><i>Gewasbeschermingsmiddelen</i></td></tr><tr><td>lambda-cyhalothrin</td><td>insecticide landbouw</td></tr><tr><td>HCH</td><td>verboden, insecticide landbouw</td></tr><tr><td>Heptachloor</td><td>verboden, insecticide landbouw</td></tr><tr><td>tributyltin</td><td>Verboden, antifouling zeescheepvaart</td></tr><tr><td colspan="2"><i>industriële chemicaliën</i></td></tr><tr><td>PFOS</td><td>verboden, industrie, brandblussers, pannen, regenkleding</td></tr><tr><td>gebromeerde vlamvertragers</td><td>gebruik in kunststoffen, textiel en elektronische apparatuur</td></tr><tr><td colspan="2"><i>metalen</i></td></tr><tr><td>arseen</td><td>landbouwbodems (ook van nature), industriële lozing</td></tr><tr><td>kobalt</td><td>landbouwbodems (ook van nature), industriële lozing</td></tr><tr><td>kwik</td><td>industrie, kolenstook</td></tr><tr><td colspan="2"><i>PAK's</i></td></tr><tr><td>benzo(a)antraceen</td><td>Verbranding en stedelijk afvalwater</td></tr><tr><td>benzo(b)fluorantheen</td><td>Verbranding en stedelijk afvalwater</td></tr><tr><td>benzo(ghi)peryleen</td><td>Verbranding en stedelijk afvalwater</td></tr><tr><td>benzo(k)fluorantheen</td><td>Verbranding en stedelijk afvalwater</td></tr><tr><td>fluorantheen</td><td>Verbranding en stedelijk afvalwater</td></tr></table>	stof	bron	<i>Gewasbeschermingsmiddelen</i>		lambda-cyhalothrin	insecticide landbouw	HCH	verboden, insecticide landbouw	Heptachloor	verboden, insecticide landbouw	tributyltin	Verboden, antifouling zeescheepvaart	<i>industriële chemicaliën</i>		PFOS	verboden, industrie, brandblussers, pannen, regenkleding	gebromeerde vlamvertragers	gebruik in kunststoffen, textiel en elektronische apparatuur	<i>metalen</i>		arseen	landbouwbodems (ook van nature), industriële lozing	kobalt	landbouwbodems (ook van nature), industriële lozing	kwik	industrie, kolenstook	<i>PAK's</i>		benzo(a)antraceen	Verbranding en stedelijk afvalwater	benzo(b)fluorantheen	Verbranding en stedelijk afvalwater	benzo(ghi)peryleen	Verbranding en stedelijk afvalwater	benzo(k)fluorantheen	Verbranding en stedelijk afvalwater	fluorantheen	Verbranding en stedelijk afvalwater
stof	bron																																								
<i>Gewasbeschermingsmiddelen</i>																																									
lambda-cyhalothrin	insecticide landbouw																																								
HCH	verboden, insecticide landbouw																																								
Heptachloor	verboden, insecticide landbouw																																								
tributyltin	Verboden, antifouling zeescheepvaart																																								
<i>industriële chemicaliën</i>																																									
PFOS	verboden, industrie, brandblussers, pannen, regenkleding																																								
gebromeerde vlamvertragers	gebruik in kunststoffen, textiel en elektronische apparatuur																																								
<i>metalen</i>																																									
arseen	landbouwbodems (ook van nature), industriële lozing																																								
kobalt	landbouwbodems (ook van nature), industriële lozing																																								
kwik	industrie, kolenstook																																								
<i>PAK's</i>																																									
benzo(a)antraceen	Verbranding en stedelijk afvalwater																																								
benzo(b)fluorantheen	Verbranding en stedelijk afvalwater																																								
benzo(ghi)peryleen	Verbranding en stedelijk afvalwater																																								
benzo(k)fluorantheen	Verbranding en stedelijk afvalwater																																								
fluorantheen	Verbranding en stedelijk afvalwater																																								
	17	Er wordt gewerkt aan een actieprogramma indirecte lozingen, samen met andere betrokken partijen. Wanneer horen we daar meer over?	De planning is om het actieprogramma na de zomer (Q3) definitief te maken. Het Actieprogramma zal eind oktober worden voorgelegd aan het bestuurlijk PSO (Provinciebreed SamenwerkingsOverleg VTH) waarin alle samenwerkingspartners VTH zijn vertegenwoordigd.																																						
	18	We lezen dat er geen formeel KRW-overleg is met gemeenten. Dit wordt gepresenteerd als een onwrikbaar feit. Klopt dat, of kunnen betrokken overheden zo'n overleg alsnog in het leven roepen – eventueel samen met	In de nationale wetgeving zijn de verbeteropgave en de opgave voor 'geen achteruitgang' toebedeeld aan waterschappen en provincies en niet aan de gemeenten. Wij vragen het Rijk actief hier aandacht voor te hebben. Daarnaast hebben we een platform Water opgericht, waarin alle gemeenten, waterschappen en Omgevingsdiensten zijn betrokken en de aanpak van indirecte lozingen wordt besproken.																																						

Fractie	#	Vraag/input	Antwoord/reactie
		waterschappen en omgevingsdiensten?	Tot slot vragen we via de Klimaatadaptatie werkregio's aandacht voor de rol van de gemeenten voor verbetering van de waterkwaliteit en de KRW-opgave.
	19	In het verlengde hiervan: kunnen we inzicht krijgen in de overlegstructuur en -frequentie tussen de provincie en de voor de KRW relevante andere overheden/organen?	- Voor de implementatie van de KRW zijn in Nederland per stroomgebied bestuurlijke structuren opgericht. Daarin nemen waterschappen, RWS, provincies en de ministeries IenW en LVVN deel. De regionale bestuurlijke overleggen (RBO's) komen 4 tot 5 keer per jaar bij elkaar. De stroomgebieden leveren input op landelijk niveau onder meer aan het BO KRW. - Daarnaast vervult ook het IPO een rol richting de landelijke overlegstructuren, zoals BO KRW, BO Water en voor specifieke thema's zoals het nitraatactieprogramma en drinkwater. - Naast de lijn via het stroomgebied en IPO is er twee keer per jaar een gesprek van iedere gedeputeerde Water met de Minister van IenW. Dit wordt voorbereid door de gedeputeerde met de bestuurders van afzonderlijke waterschappen met als doel de voortgang van de uitvoering en de knelpunten te bespreken. - Deze overlegstructuren hebben betrekken op de KRW-opgaven voor oppervlaktewater en voor grondwater. Ambtelijke worden de bestuurlijke lijnen voorbereid en wordt samengewerkt op verschillende niveaus aan de uitvoering van concrete besluiten en acties.
	20	De gemeenten Amersfoort en Utrecht voeren grondwatersaneringen uit. Waaruit bestaan deze saneringen?	Het gaat om langlopende saneringen van historische puntbronnen. Dus verontreinigingen die al lang geleden zijn ontstaan. Gemeenten Utrecht en Amersfoort waren onder de oude wetgeving, de Wet Bodembescherming, al bevoegd gezag voor bodemsaneringen op hun grondgebied en blijven dat via het Overgangsrecht van de Omgevingswet nog steeds. Bovendien hebben zij de dossiers en kennis over deze locaties.
PvdD	21	Op pagina 9 van het Uitvoeringsprogramma staat 'In dit document staan 13 concrete maatregelen die we in de periode 2025 – 2027 aanvullend willen nemen naast de reeds bestaande 19 maatregelen [...]'. Op pagina 10 staat vervolgens 'Voor circa de helft van de 13 impulsmaatregelen is uiteindelijk een wijziging van de Omgevingsverordening provincie Utrecht benodigd.' Volgens pagina 4 van het document Beleidsrichtingen wijziging visie en verordening van de SPS-werksessie van 16 april 2025 staat dat de inwerkingtreding van de wijziging van de Omgevingsverordening gepland staat voor Q4 van 2026. In het Uitvoeringsprogramma staat dat de planning is dat de gewijzigde omgevingsverordening per 2027 ingaat (bijv. pagina 25). Hoe zullen	Het doel van het Uitvoeringsprogramma is om alles zo snel mogelijk in werking te hebben of gerealiseerd te hebben, maar uiterlijk voor 2028. Wij liften voor de inwerkingtreden van nieuwe regels mee op de huidige wijziging van de Omgevingsverordening die als het goed is per begin 2027 inwerking treedt.

Fractie	#	Vraag/input	Antwoord/reactie
		de nieuwe maatregelen van toepassing zijn op de periode 2025 – 2027 als voor de helft van de maatregelen een wijziging nodig is die pas eind 2026 of begin 2027 zal plaatsvinden?	
	22	Hoe zou er tot de inwerkingtreding van de wijziging uitvoering kunnen worden gegeven aan de nieuwe maatregelen?	Provinciale staten hebben in formele zin de mogelijkheid om een voorbereidingsbesluit te nemen. Daarmee worden voorbeschermingsregels toegevoegd aan de verordening, totdat de wijziging in werking treedt. Een voorbereidingsbesluit kan alleen genomen worden over activiteiten die onder de huidige verordening zijn toegestaan, maar die nu nog niet plaatsvinden. Het heeft dus geen gevolgen voor bestaande activiteiten. Momenteel staat er geen voorbereidingsbesluit gepland.
	23	Op pagina 14 staat dat de Provincie inzet op het verminderen van de drinkwatervraag. Hoe wordt dit gedaan?	Het verminderen van de drinkwatervraag maakt onderdeel uit van het regionaal drinkwaterplan (zie onze statenbrief van eind december) en is ook een van de 19 bestaande KRW-maatregelen (zie maatregel 8 in bijlage 3). Tevens heeft u ons verzocht om een informatiesessie over waterbesparing te organiseren. Tijdens deze sessie kunnen we nader ingaan op onze rol. U ontvangt voor de zomer hierover een Statenbrief.
	24	Op pagina 25 staat 'In 2025 brengen we in kaart in welke grondwaterbeschermingsgebieden verboden op aanvullende gewasbeschermingsmiddelen nodig zijn'. Hoe gaat deze selectie voor de uitbreiding van het verbod op bepaalde gewasbeschermingsmiddelen in zijn werk?	Momenteel loopt er een onderzoek mede naar aanleiding van <i>Motie M24-117 Onderzoek verbod en ontmoediging chemische bestrijdingsmiddelen</i> . Dit onderzoek heeft de volgende fasen: <i>Fase 1: Overzicht teelten en trends</i> - Een overzichtskaart met percelen en bijbehorende teelten voor 2024 en tabellen met arealen sinds 2014, om ook inzicht in trends te krijgen. Voor zowel de hele provincie als voor de 16 GWBG. - Een inschatting van het gemiddelde GBM-gebruik per teelt, op basis van data van het Centraal Bureau voor de Statistiek. - Een overzicht van teelten die goed mogelijk zijn (met geen of een beperkt opbrengstverlies) zonder of met beperkt gebruik van GBM. <i>Fase 2: Overzicht aangetroffen middelen</i> - Een overzicht van de aangetroffen stoffen voor de kwetsbare GWBG en voor heel Utrecht op basis van het grondwatermeetnet van de provincie. - In kaart brengen wat het toelatingsbeleid is ten aanzien van de aangetroffen stoffen. - Bepalen welke teelt-middel-combinaties nu nog zijn toegelaten en dus een risico kunnen vormen. - Benoemen of en welke alternatieven er zijn voor de stoffen die het meest worden teruggevonden <i>Fase 3: Economische impact GBM-verbod</i> - In kaart brengen van de economische impact van het reduceren of verbieden van de belangrijkste GBM. Op basis van dit onderzoek maken we de selectie voor de uitbreiding van het verbod op bepaalde gewasbeschermingsmiddelen in grondwaterbeschermingsgebieden.
	25	Op pagina's 32 t/m 35 worden oproepen gedaan aan het Rijk, de waterschappen en de gemeentes. Hoe worden deze aansporingen met	Via de reguliere overleggen, zie antwoord op vraag 19. Alle gemeenten en waterschappen zijn per brief uitgenodigd om kennis te nemen van het <i>uitvoeringsprogramma Impuls KRW</i> en het programma is tevens gedeeld met het Rijk.

Fractie	#	Vraag/input	Antwoord/reactie
		de desbetreffende overheden gecommuniceerd buiten dit document om?	
GroenLinks	26	<i>We beschermen de aardkundige waarden.</i> Hoe is de samenwerking met omliggende provincies als het gaat om gedeelde aardkundige waarden?	De term aardkundige waarden komt niet voor in het Uitvoeringsprogramma Impuls KRW, maar stond wel in het Uitvoeringsprogramma Bodem en Ondergrond. We werken samen met andere provincies indien het gaat om gedeelde aardkundige waarden. Voorbeeld hiervan is de samenwerking met provincie Noord-Holland ten aanzien van het Geopark Heuvelrug Gooi en Vecht.
	27	<i>Ook andere overheden zijn aan zet</i> In de lijst worden IPO en andere (omliggende) provincies niet genoemd. Zijn er activiteiten die worden gericht op andere (omliggende) provincies? Zo ja, welke zijn dat en met welke doelstelling? Zo nee, waarom niet?	Vanzelfsprekend stemmen we af met IPO en andere provincies. Dit is onderdeel van de reguliere werkwijze. Alle grondwaterlichamen die in onze provincie liggen zijn grensoverschrijdend. Hiervoor vindt afstemming plaats. Ook een aantal van de beken in Oost-Utrecht zijn grensoverschrijdend. Over de maatregelen en doelen vindt dan afstemming plaats met provincie Gelderland en waterschap Vallei en Veluwe. Ook over landbouwbeleid en het beleid voor drinkwater worden opgaven afgestemd.
	28	<i>Voor circa de helft van de 13 impulsmaatregelen is uiteindelijk een wijziging van de Omgevingsverordening provincie Utrecht (hierna omgevingsverordening) benodigd.</i> De planning is dat de gewijzigde omgevingsverordening per 2027 ingaat. Worden deze impulsmaatregelen pas toegepast na deze wijziging? Zo ja, is er dan nog voldoende tijd om de effecten te kunnen zien voor het eind van het uitvoeringsprogramma?	Zie antwoord op vraag 21
	29	<i>Er is een Convenant Schoon water Utrechtse fruitteelt (2012 – 2016, verlengd 2017 – 2019), ondertekend aangaande de aanpak van emissies van gewasbeschermingsmiddelen in de Utrechtse fruitteelt. De acties in dit convenant zijn inmiddels afgerond, maar er ligt nog steeds een opgave, met name voor het grondwater.</i> Aangezien er nog steeds een opgave is, waarom is dit convenant niet verder verlengd en/ of uitgebreid om ook de nog bestaande opgave aan te pakken?	De doelen uit het convenant waren gerealiseerd. Het convenant had betrekking op het verbeteren van de oppervlaktewaterkwaliteit. Vanuit de provincie willen we aanvullende maatregelen nemen om te voorkomen dat gewasbeschermingsmiddelen in het diepe grondwater een probleem wordt in de toekomst.
	30	<i>Tabel 2.1 Aangetroffen stofgroepen in het oppervlaktewater</i>	- Maatregel 1 t/m 4, 9 en 13 willen we via bepalingen in de provinciale Omgevingsverordening regelen. - Maatregel 5 gaat via het aanpassen van de pachtvoorwaarden.

Fractie	#	Vraag/input	Antwoord/reactie
		Welke juridisch bindende middelen (pg. 48 e.v.) worden ingezet om deze bronnen aan te pakken?	- Maatregel 7 gaat via de actualisatie van de beheerplannen van N2000-gebieden - Maatregel 8 is het aanpassen van vergunningen voor indirecte lozingen - Maatregel 12 moet via een wijziging van de provinciale Omgevingsverordening en/of de Waterschapsverordening
	31	<i>96% van de agrarische activiteiten in grondwater beschermingsgebieden bestaat uit grasland voor o.a. de melkveehouderij. Mogelijk kunnen deze omschakelen naar biologisch, zoals dat in Woerden (Kamerikse deel) grotendeels is gelukt. Dit geldt mogelijk ook voor de akkerbouw (3,6%).</i> Het omschakelen naar biologisch duurt enkele jaren. Is er dan nog voldoende tijd om de effecten te kunnen zien voor het eind van het uitvoeringsprogramma?	Nee, dat zal beperkt zijn. De grondwaterbeschermingsgebieden voldoen momenteel aan de KRW-doelen. En door deze maatregelen te nemen zal dat ook op de lange termijn zo blijven. Daarnaast blijven we ook na 2027 werken aan de KRW-opgave. We zijn inmiddels gestart met het nieuwe stroomgebiedsbeheerplan 2028-2033.
	32	<i>We brengen daarnaast de mogelijke effecten van het KRW-proof maken van vergunningen voor bedrijven in beeld en maken de sectorale kwetsbaarheid en economische impact in zijn algemeenheid zo veel als mogelijk inzichtelijk</i> Wanneer is dit gepland?	Hier gaan we zo snel als mogelijk mee starten.
	33	<i>We gaan in het Jaarlijkse Uitvoeringsprogramma voor de Vergunningen-Toezicht-Handhavingstaken (JUP VTH) de actualisering van de omgevingsvergunningen voor milieu belastende activiteiten op het vlak van indirecte lozingen en het toezicht op de lozingen intensiveren.</i> Vanaf wanneer wordt het JUP VTH geïntensiveerd?	In 2025 is reeds een start gemaakt met de intensivering van de actualisatie. Binnen de Dienstverleningsovereenkomst met de RUD zijn extra uren ingezet voor deze taak. Dit betreft zowel de actualisatie van vergunningen als ook het toezicht om meer zicht te krijgen op de indirecte lozingen van de provinciale inrichtingen. In de Kadernota 2026 worden extra middelen voor vergunningverlening en toezicht voorgesteld. Na vaststelling door PS zal dit verwerkt worden in de begroting en opgenomen in het Uitvoeringsprogramma VTH 2026.
	34	Is er dan nog voldoende tijd om de effecten te kunnen zien voor het eind van het uitvoeringsprogramma?	Als blijkt dat een bedrijf een groot aandeel heeft met betrekking tot het lozen van ongewenste stoffen op het riool en die stopt voor 2027 dan kan dat meteen effect opleveren in het ontvangende oppervlaktewater. Dat zal per bedrijf verschillen.
	35	<i>Indien uit het vervolgonderzoek blijkt dat de inzet van bufferzones effectief kan zijn in ons gebied dan gaan we dat nader onderzoeken. We bekijken dan waar deze maatregel effectief kan zijn, hoe breed dan de bufferzone moet zijn en wat de gevolgen zijn voor</i>	De gestelde vragen zijn juist onderdeel van het vervolgonderzoek en dus op dit moment niet te beantwoorden.

Fractie	#	Vraag/input	Antwoord/reactie
		<i>agrariërs. Hierbij kijken we naar de proportionaliteit, uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid. Hierbij trekken we op samen met de provincie Gelderland.</i> Indien uit het vervolgonderzoek blijkt dat de inzet van bufferzones effectief kan zijn, hoelang duurt het minimaal voordat de effectiviteit, breedte, de gevolgen voor agrariërs, de proportionaliteit, uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid voldoende onderzocht zijn?	
	36	Wanneer is dit gepland?	Het rapport is nog niet definitief. We wachten hierop.
	37	Is er dan nog voldoende tijd om de effecten te kunnen zien voor het eind van het uitvoeringsprogramma?	Mocht het lukken om deze bufferzones in te stellen voor 2028 dan zal het effect niet meteen meetbaar zijn. Dit is echt een maatregel voor de lange termijn en het ligt meer voor de hand om deze maatregel op te nemen in het volgende Stroomgebiedsbeheerplan 2028-2033.
	38	<i>Van het Rijk vragen we</i> Wanneer worden deze acties richting het Rijk uitgevoerd?	Deze onderwerpen brengen wij in op de reguliere overleggen met de minister I&W (zie ook antwoord op vraag 19). Daarnaast zijn er inmiddels ook Kamervragen gesteld aan de minister n.a.v. ons Uitvoeringsprogramma Impuls KRW (link kamervragen)
	39	Wanneer wordt er enig resultaat van verwacht?	We hebben constructieve gesprekken met de minister I&W en vragen naar de voortgang op de acties die wij van het Rijk verwachten.
	40	Is er dan nog voldoende tijd om de effecten te kunnen zien voor het eind van het uitvoeringsprogramma?	Dit is afhankelijk van hoe snel het Rijk de gewenste maatregelen invoert. De motivering van de uitvoering ligt bij het Rijk en niet bij de provincies. Net zoals de eindverantwoordelijk voor de KRW-opgave in Nederland bij het Rijk ligt.
	41	<i>Van de waterschappen vragen we</i> Wanneer worden deze acties richting waterschappen uitgevoerd?	De waterschappen werken al jaren hard aan het behalen van de KRW-doelen in de oppervlaktewaterlichamen. Ook van hen verwachten we dat ze alle mogelijke instrumenten in beeld brengen en een afweging maken voor de inzet van deze instrumenten. HDSR heeft met haar Actieplan KRW 2025 , AGV met de Aanscherping KRW-maatregelentabel 2022 – 2027 en waterschap Rivierenland met haar Tussenrapportage en impulsprogramma KRW hier al invulling aan gegeven.
	42	Wanneer wordt er enig resultaat van verwacht?	Dat is per type maatregel verschillend en afhankelijk van allerlei omstandigheden. Ook het waterschap gaat aan de slag met het KRW-proof maken van vergunningen van directe lozingen. Die kunnen snel effect hebben (zie ook antwoord dop vraag 34).
	43	Is er dan nog voldoende tijd om de effecten te kunnen zien voor het eind van het uitvoeringsprogramma?	Zie antwoord op vraag 42.
	44	Welke mogelijkheden zijn er om de wensen en afspraken af te dwingen?	De provincie kan via een Instructieregel in de provinciale Omgevingsverordening aanpassingen laten doorvoeren in een Waterschapverordening. Verder is er tweemaal per jaar een formeel bestuurlijk overleg met elk waterschap waarin we onze verwachtingen inbrengen.
	45	<i>Van de gemeenten vragen we</i>	Onze verwachtingen richting de gemeente worden op diverse plekken kenbaar gemaakt. Ten eerste hebben we een platform Water opgericht, waarin alle gemeenten, waterschappen en

Fractie	#	Vraag/input	Antwoord/reactie
		Wanneer worden deze acties richting de gemeenten uitgevoerd?	Omgevingsdiensten zijn betrokken en de aanpak van indirecte lozingen wordt besproken. Daarnaast vragen we via de Klimaatadaptatie werkregio's aandacht voor de rol van de gemeenten voor verbetering van de waterkwaliteit en de KRW-opgave.
	46	Wanneer wordt er enig resultaat van verwacht?	Dat hangt af in hoeverre gemeenten aan de slag zijn en/of gaan met de acties. Het aanpakken van ongewenste lozingen op het riool kan snel resultaat op leveren (zie ook het antwoord op vraag 34).
	47	Is er dan nog voldoende tijd om de effecten te kunnen zien voor het eind van het uitvoeringsprogramma?	Zie het antwoord op vraag 46.
	48	Welke mogelijkheden zijn er om de wensen en afspraken af te dwingen?	Het verbod op achteruitgang en de verplichting tot verbetering is in de Omgevingswet niet van toepassing verklaard voor gemeenten. Wel moeten gemeenten via hun Omgevingsplan een evenwichtige verdeling van functies en activiteiten aan locaties bewerkstelligen. Daarom nemen we in de provinciale Omgevingsverordening een instructieregel op dat bij ontwikkelingen ook de KRW-doelen worden meegenomen in de afweging (maatregel 13) Verder is de gemeente bevoegd gezag voor indirecte lozingen op rioolsysteem.
	49	<i>Doelverlaging (art. 4.5) zal in de komende planperiode voor het eerst in Nederland worden toegepast. Het KRW-doel kan vanwege maatschappelijke omstandigheden niet worden bereikt doordat maatregelen die in principe uitvoerbaar zijn, niet haalbaar worden geacht.</i> Om welke doelen gaat het in provincie Utrecht?	Bij het toepassen van artikel 4.5 blijft het afgeleide doel gehandhaafd en wordt gemotiveerd waarom het niet haalbaar is en op welke termijn dat mogelijk wel is op basis van een verbeterplan. Dit gaat over elke parameter die niet via artikel 4.4 te faseren is. Het Rijk werkt aan uniform beleid voor de motiveringen. We gaan er vooralsnog vanuit dat voor elke parameter de motiveringsplicht geldt. Circa 20% van de parameters wordt niet gehaald. We hebben 60 oppervlaktewaterlichamen en zo'n 140 parameters per waterlichaam, dus dat zijn circa 1600 parameters die elk gemotiveerd moeten worden via artikel 4.4, 4.5 of 4.6. We hebben 4 grondwaterlichamen waarbij slechts enkele parameters niet voldoen. Het totale overzicht van de doelen waarvoor dit artikel ingeroepen gaat worden is pas bekend als de doelaflleiding voor het volgende stroomgebiedbeheerplan gereed is. Immers de KRW stelt dat elke 6 jaar de doelen opnieuw worden bepaald en op basis van die doelen wordt de motivatie opgesteld. De eerste inschatting is dat 2/3 van de motiveringen op basis van artikel 4.5 zal plaatsvinden. Het kan dan gaan over biologie, ecologie en chemie.
	50	Welke maatschappelijke omstandigheden in Utrecht maken dat deze doelen niet bereikt kunnen worden?	Hiervoor verwijzen wij graag naar de toelichting in bijlage 1 van het Uitvoeringsprogramma Impuls KRW.
	51	Hoe wordt aan deze maatschappelijke omstandigheden gewerkt om de doelen alsnog z.s.m. te halen?	Zowel het Rijk, provincies als waterschappen nemen maatregelen om de KRW-doelen te halen. Dit betreft een heel breed scala aan type maatregelen, zoals ook is te zien in ons Uitvoeringsprogramma Impuls KRW.
	52	Wat zijn de gevolgen van het niet halen van deze doelen?	Momenteel voldoet geen enkele lidstaat aan de vereisten van de KRW. De Europese commissie hecht waarde aan continuering van het ingezette waterkwaliteitsbeleid. Lidstaten die aangeven het beleid te willen intensiveren in de komende planperiode krijgen vanuit de EC positievere feedback dan lidstaten die de KRW minder respecteren. Naar verwachting kiest Nederland voor een

Fractie	#	Vraag/input	Antwoord/reactie
			weg van motiveren en meer inspanning leveren. Als de EC vindt dat een lidstaat niet genoeg haar best doet of bijgestuurd moet worden, dan kan een ingebrekestellingprocedure worden gestart. Als de lidstaat dan nog niet in actie komt kan een boete volgen. Aangezien een aantal grote knelpunten voor de KRW afhankelijk zijn van Rijksbeleid (mest, gewasbeschermingsmiddelen, exoten, vergunningenkader) is de inschatting dat een dergelijke boete niet of slechts deels voor rekening van provincies en waterschappen zal zijn.
	53	<i>Een aantal van de aanvullende maatregelen resulteren in extra of aangescherpte regels in de omgevingsverordening. Het risico is dat er schadeclaims ingediend kunnen worden in de vorm van Nadeelcompensatie. Hierbij moet de benadeelde aantonen dat die een onevenredige schade oploopt door de nieuwe regels. Het is van tevoren zeer moeilijk om in te schatten of er schadeclaims komen, of die worden toegewezen en wat dan de hoogte van het bedrag is.</i> Hoe gaat de provincie om met deze onzekerheid over potentiële kosten?	Hiervoor zijn nu geen kosten opgenomen in de begroting. Wel wordt de verwachte impact inzichtelijk gemaakt in het voorbereidende onderzoek. Op basis daarvan moet een inschatting worden gemaakt of een reservering nodig is voor de begroting van 2027.
	54	Hoeveel partijen worden door de verboden op glysofaat en gewasbeschermingsmiddelen (maatregelen 1 en 2) mogelijk geraakt?	Voor maatregel 1 betreft het 2 agrarische bedrijven in het waterwingebied Bethunepolder. Voor maatregel 2 is dit nog niet exact te zeggen. In tabel 2.1 op bladzijde 25 staat wel het aantal hectares per grondgebruik. In het lopende onderzoek wordt dit verder inzichtelijk gemaakt (zie het antwoord op vraag 24).
	55	Kan de provincie een extra bijdrage leveren aan innovaties om de laatste vervuilingen voor eind 2027 uit te faseren?	Via het UMDL kunnen melkveehouders en fruitteilers subsidie ontvangen als ze o.a. minder gewasbeschermingsmiddelen gebruiken, niet overbemesten, etc. Daarnaast is het bestaand beleid om via onze subsidiekaders voor het landelijk gebied innovaties te stimuleren. Zie ook het antwoord op vraag 6.
SGP	56	Tijdens de inspraakavond hoorden we dat experts uit het veld geen inspraak hebben gehad in de totstandkoming van het concept-programma. Hoe is dit proces verlopen?	Op 26 maart 2024 heeft GS het Handelingsperspectief Kaderrichtlijn Water vastgesteld. Dit handelingsperspectief is, als groeidocument, de basis voor het Uitvoeringsprogramma Impuls KRW. De conceptversie van het Uitvoeringsprogramma is tot stand gekomen met input van experts van de verschillende afdelingen binnen de provincie: landbouw, VTH, milieu, natuur, VTH, economie. Ook zijn de teksten ambtelijk met experts van de waterschappen en drinkwaterbedrijven besproken. Deze conceptversie is voor de consultatieronde verstuurd naar alle partijen die betrokken zijn bij het UPLG in de Regionale Stuurgroepen West en Oost en de Rondetafel Landbouw en Natuur met het verzoek om mee te denken en met een gezamenlijke reactie te komen. Op basis van alle reacties wordt er een definitieve versie van het uitvoeringsprogramma impuls KRW opgesteld.
	57	Is gezamenlijk opstellen niet te prefereren boven een consultatie?	Dit is in basis een politieke vraag. Inhoudelijke is het zo dat bij niet halen van de KRW doelen de richtlijn voorschrijft dat alle

Fractie	#	Vraag/input	Antwoord/reactie
			maatregelen in beeld moeten zijn gebracht om tot het doel te komen. In het kader van dossiervorming is dit via het handelingsperspectief uit 2024 en dit Uitvoeringsprogramma, gedaan.
	58	Wordt de uitvoering een gezamenlijk proces en wordt dit gezamenlijk opgepakt met gebiedspartners na consultatie?	Een deel van de uitvoering van de maatregelen gaat via onze gebiedsaanpak samen met de relevante partijen.
	59	Benutten we kennis en ervaring voldoende uit het veld gedurende het traject?	De provincie is continu in gesprek met organisaties in en buiten ons gebied over de KRW-opgave. Wij denken dat we hierdoor de aanwezige kennis en ervaring voldoende benutten. Zo was de inbreng van de insprekers op 7 mei 2025 inhoudelijk bij ons bekend.
	60	In KRW periode 1 is een begin gemaakt met tegengaan van verdroging in natuurgebieden. Kan een overzicht gegeven worden van de getroffen maatregelen in N2000 gebieden de afgelopen periode vanaf de eerste periode?	Graag verwijzen we naar de evaluatie van de aanpak verdrogingbestrijding en de vervolgaanpak .
	61	Kunnen gewasbeschermingsmiddelen net als geneesmiddelen en industriële stofgroepen ook via infiltrerend oppervlaktewater in het ondiepe grondwater komen?	Ja, dit is mogelijk. Ook via berekening met oppervlaktewater komen deze stoffen in het grondwater terecht.
	62	Is in beeld waar de stoffen die gevonden worden vandaan komen?	Op hoofdlijnen weten we waar bepaalde stoffen vandaan komen. U kunt hiervoor kijken op emissieregistratie en het CLO . Zie ook antwoord op vraag 63.
	63	Zijn er in dit kader spooronderzoeken gedaan in nabij oppervlaktewater en toepassing op land?	Naast het KRW-meetnet voor het diepe grondwater meten we ook elke 3 jaar de kwaliteit van het ondiepe (freatische) grondwater waarbij in 2023 op ongeveer 80, voornamelijk agrarische, percelen monsters zijn genomen. Uit deze meetronde 2023 blijkt het volgende: ■ Metingen in ondiep grondwater geven een eerste indruk van de verspreiding van stoffen naar het diepere grondwater en hebben daarbij een voorspellende waarde voor mogelijke bedreigingen. ■ Gewasbeschermingsmiddelen worden nog steeds breed aangetroffen in het ondiepe grondwater, het beeld lijkt enigszins stabiel en typerend per landgebruik. ■ De verkennend onderzochte antiparasitica & azoolgebaseerde fungiciden blijken slechts sporadisch te worden aangetroffen in het grondwater. De risico's voor uitspoeling worden laag geschat. ■ PFAS-stoffen worden wijdverspreid over de gehele provincie aangetroffen in grondwater en de verspreidingsroute lijkt voornamelijk diffuus via atmosferische depositie. De stof PFOA zorgt voor een relatief groot aantal overschrijdingen van de RIVM-drinkwaternorm in de gehele provincie. De PFAS-stofgroep is voortaan vast onderdeel van het meetpakket.
	64	In het Binnenveld speelt de uitspoeling van fosfaat een grote rol. Is vernatting van grote gebieden hier oorzaak van hogere waarden? In droge toestand blijft fosfaat meestal	Vernatting van fosfaatverzadigde bodems kan uitspoeling van fosfaat veroorzaken. Dit heeft een tijdelijk karakter. De KRW kan hier rekening mee houden. Het Uitvoeringsprogramma impuls KRW richt zich op de verplichting om de hydrologische habitatvereisten te realiseren. Onze grondwaterdoelen zijn hieraan gekoppeld. Als de vernatting ten behoeve van de realisatie van de

Fractie	#	Vraag/input	Antwoord/reactie
		gebonden aan de organische stof in de bovengrond.	natuurdoelen een effect op de waterkwaliteit heeft zullen we hier in de motivering voor de KRW rekening mee moeten houden. De verwachting is dat in een dergelijk geval een beroep op artikel 4.5 zal worden gedaan. Zie ook antwoord op vraag 49.
	65	Het Valleikanaal scoort geel op fosfaat vanaf de inlaat bij de Rijn. Is dit in werkelijkheid ook zo?	De Nederrijn heeft een zomergemiddelde concentratie van 0.07 mg/l in 2024, voor het Valleikanaal is de zomergemiddelde concentratie 0.187 mg/l. Dit correspondeert met KRW oordeel <i>matig</i> (geel). Invloed van rwzi's en uitspoeling uit beekdalen is zichtbaar in het Valleikanaal.
	66	Is het Rijnwater wat hier ingelaten wordt dan voldoende van kwaliteit?	Ja, voldoet ruimschoots aan norm van 0.14 mg/l in de Nederrijn. De bron van de normoverschrijding zijn de activiteiten in het gebied zelf.
	67	Waar zitten de monsternamepunten waar de oordelen op gebaseerd worden?	Het Valleikanaal heeft meerdere meetpunten. Hoe de verschillende meetpunten doorwerken in het oordeel is bekend bij het waterschap. Voor de Nederrijn liggen de meetpunten bij Renkum, Elst en Hagestein.
	68	Zitten deze voor of na de stedelijke riooloverstorten?	Voor het effect van riooloverstorten verwijzen we graag naar de recente beantwoording van Artikel 51 vragen hierover.
	69	Hoe kan het dat in de onderliggende factsheets van WVV over het Valleikanaal de status van zeer goed in 2015 naar zeer slecht zijn gegaan voor minimaal 4 genoemde stoffen zoals ammonium en imidacloprid?	Dat is ons onbekend. Het kan met verdunning door regenwater te maken hebben als de concentratie zich rondom de norm bevindt. Bij verdunning wordt er net onder de norm gemeten en bij droog weer net boven de norm.
	70	Van de op p16 genoemde stoffen (g) waarvan de landbouw 100% verantwoordelijk is genoemd, kan daar een overzicht van gegeven worden?	Aclonifen Abamectine Dimethenamid-P Esfenvaleraat Lambda Cyhalothrin Metolachloor (verboden vanaf juni 2024) Metazochloor Pirimicarb Pyridaben
	71	Worden deze nog steeds toegepast?	Alleen Metolachloor mag niet meer worden toegepast (verboden vanaf juni 2024). Of dit betekent dat deze stof niet meer wordt toegepast is niet te garanderen.
	72	Kan het concept landelijk programma op chemische stoffen worden verstrekt?	Dit rapport is onderdeel van actielijn 3 van het landelijk KRW Impulsprogramma. We doen navraag bij het Rijk of we het stuk met u al mogen delen.
	73	Welke gewasbeschermingsmiddelen zorgen voor overschrijdingen en staan op de radar om binnen het uit te breiden verbod te vallen?	Dit is onderdeel van ons onderzoek. Wij meten stoffen in het grondwater die in gewasbeschermingsmiddelen zitten, we meten niet het gewasbeschermingsmiddel zelf. In het onderzoek proberen we een koppeling te leggen tussen de stoffen, de teelten en mogelijke gewasbeschermingsmiddelen.
	74	Is hier direct verband met de doelen?	Momenteel voldoen de grondwaterlichamen aan de KRW-doelen op het voorkomen van gewasbeschermingsmiddelen in het diepe grondwater. Op dit moment is er namelijk bij minder dan 20% van de meetpunten in een grondwaterlichaam geen normoverschrijding. Echter, we meten al wel gewasbeschermingsmiddelen in het ondiepe grondwater en moeten daarom nu acteren om achteruitgang te voorkomen. Zie ook het antwoord op vraag 63.
	75	Waarom wordt het onderzoek naar uitfasen van gewasbeschermingsmiddelen alleen	Het is de intentie om het onderzoek wel in afstemming met de sector uit te voeren. Hoe we dit willen vormgeven bepalen we de komende weken.

Fractie	#	Vraag/input	Antwoord/reactie
		met waterschappen opgepakt en niet samen met de sector van onderaf?	
	76	Hoe wordt het integrale belang van veilige voedselvoorziening gewogen t.o.v. het enkele belang van waterkwaliteit?	Dit is een politieke vraag.
	77	Bij een verbod in Utrecht verplaatsen teelten zich naar gebieden buiten Utrecht en mogelijk NL. Hoe wordt import van schadelijker bespoten voedsel op een andere plaats voorkomen samenhangend met een verbod op middelengebruik in de provincie?	We zijn met het Rijk in gesprek over de toelatingsprocedure van gewasbeschermingsmiddelen en biociden door Ctgb. Een betere toelatingsprocedure van chemische stoffen kan in een klap een aantal chemische knelpunten voor de KRW oplossen en zorgt er voor een meer gelijk speelveld in Nederland. Uiteindelijk moeten alle lidstaten voldoen aan de KRW.
	78	Hoe krijgt de provincie zicht op de werkelijke lozingen in het programma indirecte lozingen?	Door middel van specifiek toezicht op de lozingen van een bedrijf en daarbij waar nodig bemonstering en analyse van de lozing. Deze informatie wordt tevens benut voor de actualisatie van de vergunningen.
	79	Vindt er voldoende toetsing op activiteiten binnen gebouwen plaats in de vergunningsfase en later de bedrijfsfase?	Het is ons niet duidelijk op welke activiteiten deze vraag betrekking heeft.
	80	Wanneer is iets een tijdelijke achteruitgang voor de wet bij vernatting van natuurgebieden?	De KRW definieert dit: Een tijdelijke achteruitgang van de toestand van waterlichamen is niet strijdig met de voorschriften van deze richtlijn, indien deze het resultaat is van omstandigheden die zich door een natuurlijke oorzaak of overmacht voordoen en die uitzonderlijk zijn of niet redelijkerwijs waren te voorzien, met name extreme overstromingen of lange droogteperioden, of het gevolg zijn van omstandigheden die zijn veroorzaakt door redelijkerwijs niet te voorziene ongevallen, op voorwaarde dat aan alle navolgende voorwaarden is voldaan: a) Alle haalbare stappen worden ondernomen om verdere achteruitgang van de toestand te voorkomen teneinde het bereiken van de doelstellingen van deze richtlijn voor andere, niet door die omstandigheden getroffen waterlichamen niet in het gedrang te brengen; b) de voorwaarden waaronder uitzonderlijke of redelijkerwijs niet te voorziene omstandigheden mogen worden aangevoerd, met inbegrip van de vaststelling van passende indicatoren, worden in het stroomgebiedsbeheersplan vermeld; c) de maatregelen die in dergelijke uitzonderlijke omstandigheden moeten worden genomen, worden opgenomen in het maatregelenprogramma en mogen het herstel van de kwaliteit van het waterlichaam niet in de weg staan wanneer die omstandigheden niet meer bestaan; d) de gevolgen van uitzonderlijke of redelijkerwijs niet te voorziene omstandigheden worden jaarlijks geëvalueerd, en onder voorbehoud van de redenen zoals uiteengezet in lid 4, onder a), worden alle haalbare maatregelen genomen om het waterlichaam zo snel als redelijkerwijs haalbaar is te herstellen in de toestand waarin het zich bevond voordat de effecten van die omstandigheden intraden, en

Fractie	#	Vraag/input	Antwoord/reactie
			e) in de volgende bijwerking van het stroomgebiedsbeheersplan wordt een overzicht gegeven van de effecten van de omstandigheden en van de maatregelen die overeenkomstig de punten a) en d) zijn of zullen worden genomen.
PvdA	81	Wat zijn de voornaamste negatieve factoren die ervoor zorgen dat de waterkwaliteit nog steeds onder de maat blijft?	Graag verwijzen we naar paragraaf 2.2 en 2.3 en bijlage 1 van het Uitvoeringsprogramma Impuls KRW waarin de huidige toestand voor het grondwater en oppervlaktewater wordt beschreven en de redenen waarom nog niet wordt voldaan aan de KRW-doelen.
	82	Wordt er verwacht dat de 13 aanvullende maatregelen gaan leiden tot 100% doelbereik, zo nee, tot wel % dan wel?	Momenteel scoort ongeveer 80% van de parameters goed. Het is zeer onwaarschijnlijk dat eind 2027 100% doelbereik is gehaald. Het is niet te berekenen hoeveel % het wordt.